

לפיסגה

שתגיע ארצה ותשמע פריטים כי הצלחנו בשלום, תהלך באצבעות מוצלבות. ירם וצביקה לא התלהבו מהרעיון, על כן הוחלט שהם ייזו אותנו רק בשלב הראשון של המסע, ישונו ויחכו לנו בשאמונים, עד שמוטי ואני נטפס לפיסגה וגוזזור. אם לא נחזור תוך 48 שעות, סוכם שימשיכו לבאול לטפל במכירת המכונית ויחכו לנו שם. למחרת בשמנה בבוקר קנינו כמה כיכרות לחם, ענבניות ובשר מבושל, ופנינו לחנות המשיירה ציוד. אמרנו לבעליהעסק שאנו מתכננים לטפס למון בלאן ודרוש לנו ציוד. גם הוא חזר והזהיר אותנו שזה לא כראי. שברנו נעלי טיפוס — נעליים גבוהות רגילות, האטימת למים; פאנולים — ברזלים שמרכיבים לסוליות הנעליים כדי להיאחו בשלג ולא להתחלק; גרזנים המשמשים גם תמיכה וגם אמצעי להיתלות בו בשלג, ושאפשר גם לשבת עליהם. והדבר החשוב ביותר — חבל.

יצאנו משאמונים במכונית, עד לעיירה בשם לה הוש. שם נפרדנו מצביקה וירם ועלינו ברכבת-כבל עד בליה, בגובה של 1800 מטר. משם ברכבת-הרים רגילה עד ני דאגל — שיפירושו קן נשר — בגובה 2364 מטר. זהו סוף העולם.

הרכבת מגיעה שם לדופן של הר ונעצרת. החר עצמו אינו מושלג. מסביב ניאסים הרים מכוסים-שלגים, אבל כאן עדיין סלעי. הרכבת שהגיעה לנו דאגל היתה מלאה, אבל היינו השניים היחידים שירדו ממנה. היתר חזרו בה כלעומת שבאו.

★ ★ ★

קבוצת בנות בשבי

למוטי כבר היה נסיון כלשהו בטיפוס על הרי שלג. אבל אני טיפסתי רק על הרי הארץ: הגירמאק, מצדה, הכרמל. יצאנו לדרך כשבליבנו הרגשה שמחכה לנו חוויה גבוהה. שים אני יודע ששגלנו נעויות, אבל איננו מצטער על החוויה. כי בכל זאת היתה חוויה — אם לא נעימה — לפחות נדירה.

יצאנו לדרך בלב מרום. שביל סלעי נוח-למדי הוביל במעלה ההר. פה ושם היו סימנים אדומים בצד השביל, להראות את הדרך. אבל השביל עצמו היה תלול מאד. בשום מקום לא היתה התלילות פחות משישים מעלות. טיפסנו גובה של חצי קילומטר כמעט, על מרחק של כעשרה קילומטרים.

תוך כדי עליה ראינו לפנינו קבוצה גדולה מטפסת בהר ונרגענו קצת. ביחוד כאשר ראינו שאלה בנות. מוטי החליף כמה בדיחות איתן — מה בדיוק, אינני יודע, כי אני מדבר צרפתי. סיפור שהן תלמידות, המגיעות רק עד לאכסניה בסדרוס וחוזרת למטה. ניפסנו להן ועברנו הלאה.

אכסניית סדרוס היא הגבול בין הסלעים לבין השלג. אתה נכנס לאכסניה כשאתה דורך על סלעים; כשאתה יוצא ממנה בצד השני, בכיוון למון בלאן, אתה כבר דורך על שלג. כל האכסניות באזור זה דומות: צריף קטן מעץ, ובו שומר או שניים. אתה יכול להזמין שם אוכל ומשקאות חמים, אם אתה רוצה. אכלנו ארוחת צוהרים קלה ויצאנו מהפתח השני הבנות נשאו מאחור.

המשכנו לכיוון נקודה בשם אגויל-דיגוטה. זאת האכסניה האחרונה לפני מון בלאן. הדרך היתה לא רעה. הבעיה התחילה ממש לרגלי האגויל-דיגוטה. מולנו נישא מצוק סלעי בזווית של מעל 80 מעלות — מין אי נישא בשלג. התחלנו לטפס. זה לא היה שלג ולא שביל — פשוט מצוק מורכב מסלעים. היינו צריכים להיאחו בידיים ולטפס. תוך כדי טיפוס התחיל לרדת שלג, וכל העסק נעשה חלקי. לאצבעות היה קשה למצוא מקום אחיזה. יותר משעתיים לקח לנו לטפס את המצוק הזה.

אני צריך להודות שהמרגש היה די חמור. התחלנו להבין מדוע הסתכלו עלינו בעיניים מוזרות בשאמונים. לא נעים להיתקל במיכשול כזה — ביחוד כבר בהתחלת הדרך. כשהגענו למעלה הייתה לנו הפתעה נעימה: יותר מארבעים איש ישבו באכסניה. עד עשרה כבר עלה המספר ליותר מחמישים, כולם תלמידים בקורסים לאלפינים. הטיפוס על מון בלאן היה מיבצע הסיום שלהם. היו שם קבוצות של איטלקים, צרפתים, שחייצים, גרמנים — ואפילו ישראליים.

באכסניה היה מקום ל-18 איש. ישנו אחד על השני, כולל חמש הבחורות שבהבורה. ראשי היה כבד כמו סלעי. סבלתי כאבי-ראש ולא יכולתי לישון כל הלילה. אין מספיק חמצן באוויר.

למחרת בבוקר היה מוגה-האוויר גרוע מאוד: שלג ירד כל הזמן, רוחות העיפו את השלג לתוך הפרצוף ותנאי-הראות היו גרועים ביותר, בגלל העננים הנמוכים. יותר מ-50 מטר לפנינו — לא יכולנו לראות. כל יושבי האכסניה יצאו יחד לדרך.

לפני היציאה נקשרנו בחבלים בקבוצות ונעלנו את הפאנולים. לא היה שם שביל, כי השלג כיסה על הכל. על המפות מסומנת רק האפשרות לפתוח שביל. הגענו עד לנקודה בשם דום-דה-גוטה, מין כיפה גדולה מכוסה שלג.

לא יכולנו בשום אופן לטפס לאורך הרכס. התקדמנו על צלע ההר, כשלצידינו פעורה תהום של כמה מאות מטרים ואנו נאחזים בהר בעזרת הגרזנים שלנו. תוך כדי הליכה אחזה בנו צמרמורת: הברניו למסע סיפרו לנו כי יום לפני כן, בדיוק באותה דרך, עברה חוליה של שלושה מטפסים ומדריך מיקצועי. הם היו קשורים כמונו בחבלים, והתקדמו כמונו בצלע ההר. לפתע אירעה מפולת שלג בדיוק מעליהם וגרפה אותם לתהום. המדריך נהרג מיד, והשלושה הנותרים הובאו במצב קשה לבית-החולים.

אז למה ללכת עם מדריך, אם גם הוא נהרג? יש לכך הסבר, ונוסף לידע המיקצועי שלו: כי המדריך יוצא לדרך לפי לוח-זמנים מתואם. אם אינו מגיע לתחנה הבאה תוך פרק זמן קצוב, יוצאים לחפש אחריו ואחרי אנשיו.

★ ★ ★

משלחת מדעית בהר

מהדום-דה-גוטה, לכיוון מון בלאן, יורד גיא לעומק של איוה 400 מטר ושוב עולה לנקודה בשם מיצהה האלו, הנמצאת באותו גובה כמו דום-דה-גוטה. במיצפה ייבה יחידת-מדע בריטית, העורכת מחקר על התנהגות גוף האדם — כלומר: גופם שלהם — בגבהים האלה. היו שם חמישה רופאים וארבע פסיכאיות.

ישבנו שם שעתיים. לא אצל הבריטים — כי לא נתנו להיכנס — אלא בצריף פח סמוך, שהיה צריך לשמש אכסניה אבל בגלל הפח המחדיר קור, נעזב. מוגה-האוויר לא השתפר, ועדיין עמדה לפנינו הבעיה העיקרית: איך להגיע לפיסגת מון בלאן?

חיכינו שמוגה-האוויר יתבהר, אבל השלג והרוח המשיכו לסעור. בשתיים אחרי הצהריים החליטו מארגני המסע כי אין טעם לצאת לפיסגה, כיוון שאפילו בתנאים טובים לא נספיק להגיע לפני החשכה. חזרנו כל הדרך לאגויל-דיגוטה. ארבעים איש המשיכו משם הלאה — חזרה הביתה.

נשארו 12 איש. סיכמנו בינינו לצאת בארבע לפנות בוקר, על מנת להספיק גם לעלות לפיסגה וגם לרדת בחזרה עד שאמונים. הלילה כבר ישנתי יותר טוב. הריאות התרגלו לאוויר הדליל. קמנו בשלוש וחצי, ובארבע יצאנו לדרך, עם אור ראשון.

מאיתנו ולמעלה היתה ראות נהדרת. מתחנינו — לא ראינו כלום. פשוט הלכנו על העננים — זה נתן לך הרגשה כאילו אתה מלאי. הפעם התקדמנו יותר מהר. תוך ארבע שעות הגענו למיצפה האלו. עייפות גופנית לא ראשונה, אבל בגלל המאמץ היה קשה לגשום באפיר הדליל.

תוך כדי הליכה התפזרו הקבוצות: כל קבוצה התקדמה בקצב ההליכה שהתאים לה.

בצריף עץ קטן, על פיסגה מושלגת בהרי האלפים הצרפתיים, ישנו ספר אורחים שנכנס לשירות בשנת 1934. אלפי שמות נרשמו מאז בששת הכרכים שכאכסניית אגויל דה גוטה, בדרך למון בלאן. עד לפני חודש לא היה ביניהם אף שם ישראלי אחד. ואז נרשמו שם שני שמות: מרדכי הלפרין, 24, מתל-אביב; ורמי וואלד, 25, מכפר סבא. היו אלה שני הישראלים הראשונים שטיפסו עד לפיסגת מון בלאן. הם הגיעו למטרם, עוררו פליאה על שעשו זאת בניגוד לכל הכללים של טיפוס הרים — כאילו יצאו בעצמם, לטפס על הגבוה. בעמודים אלה מתפרסם סיפורו האישי של רמי וואלד, כצירוף התמונות שהוא צילם בעת מסעו. כיום חזרו השניים לעבודה, אם כי סובלים הם עדיין מתופעות-לווי של הכפור. בתמונה למעלה נראה רמי וואלד, בביתו, כשרגלו הימנית שנפגעה במסע הנועז, נתונת עדיין בתחבושת.

מאת רמי וואלד

ביום שעזבנו את ישראל, לא חשבתי על מון בלאן. התוכנית היתה להגיע לצדה בהולאנד. כבר השתתפתי בחמש צעות רוציית להצטרף כבוד אל הצועדים בהולאנד. יחד עם שני חברי לטיול, יורם תייט וצביקה בונין — שלושנו מכפר סבא — הגענו לגבול ספרד ב-22 לחודש יולי. שם פגשנו חברה ישראלים במכונית, שמרו לטייל בספרד והיו בדרךם לצעדה. מהם הסתבר שהצעדה מתחילה בעוד שלושה ימים, ולא נספיק להגיע אליה בזמן.

עשינו שינוי קל בתוכנית. נסענו לריבירה הצרפתית ומשם עלינו בדרך גאפוליון ומפורסמת לאלפים הצרפתים. רצינו להגיע לשיכון, כי כאשר התחלנו את הטיול בארץ זו, חודשיים לפני כן, קנינו מכונית ועתה היה עלינו למכור אותה שם.

אבל אמרנו את הטיול סתם ככה, לא רצינו. חיפשנו תהליף לצעדה. הגענו לשאמונים, עיירה אלפינית בגובה של 1500 מטר. יש בה הכל: משרד מודיעין, משרד אלפיני, משרד לתחזית מזג האוויר, תנויות מיוחדות להשכרת ציוד ספורט. שם גילינו את מון בלאן.

עד אז לא ידעתי עליו כלום. את השם הכרתי מעל קופסות סיגריות המנטה שלנו. אבל כשכבר שמעתי, ידעתי שהוא זה: מצאנו את התחליף. ניגשנו ללישכת מודיעין כדי לברר כיצד להעפיל, ולקבל מהם מפות והדרכה. הסתבר שלפי ההוראות שלהם, אסור לטפס ללא מדריך מיקצועי — ומדריך עולה בדיוק 50 דולר לשלושה ימים. לוכסוס גדול מדי.

חיפשנו איך לטפס בלי מדריך. הקשיים הצפויים לא הפריעו לנו. הבעיה העיקרית שהעסיקה אותנו היתה בעיית הניחוח במרחבי השלג. כי זאת היתה הפעם הראשונה בחיי שנתקלתי בשלג. לא שלג כמו שהיה לנו בכפר סבא ב-1950 — או הגעתי עד לבית הספר בלי מדריך — אלא קילומטרים וקילומטרים של שלג צח ועמוק.

★ ★ ★

השבנו אותנו למשוגעים

למזלנו פגשנו את מרדכי הלפרין, שהסתובב כבר שבוע ימים בסביבה. מוטי כבר הספיק לבקר במקום ולטייל בשלג; רק למון בלאן לא הגיע עדיין. פגשנו בו באכסניית הנוער. זהו צריף במבואות העיירה, מלא ודחוס מיטות, היחידים מסוגו בו ישנים בנים ויבנות יחד. פשוט מחוסר מקום.

הצריף היה מלא, אבל איש מהנוכחים לא חשב לטפס למון בלאן. כששמעו את תוכניתנו, הסתכלו עלינו כעל מטורפים. בעל האכסניה, אחד הצרפתים הבודדים המדברים אנגלית, ניסה בכל לשון לשכנע אותנו לא לטפס. הוא נולד שם וחי שם. הוא היה פעם אחת בלבד במון בלאן, עם מאתיים מדריכים וכל אמצעי הביטחון, והוא לא תאר לעצמו שמישהו יכול לעשות זאת בלי כל האמצעים האלה. אפילו עם מדריך מיקצועי לא אטסט שם שנית, הוהיר.

בעיירה פגשנו חירת אמריקאית מבוגלת, אשתו של פרופסור. בלי כוונה הפלטנו שאנחנו מתכוונים להעפיל למון בלאן. גם היא ניסתה להניא אותנו מן המחשבה. לבסוף יייתה אפילו שתפנה למטרה. מכיוון שהתעדתה לבקר בארץ, היתה לה כנראה זכות מוסרית להיות מודאגת כל כך לגורלם של ישראלים. לבסוף השליפה, והבטיחה כי עד